

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך קדם יסודי

מיילת היום להתבונן

"רחוב סומסום"™, הדמויות הנלוות, זכויות היוצרים, סימני המסחר וזכויות העיצוב הינם בבעלות ובהרשאת Sesame Workshop
© 2013 כל הזכויות שמורות ל-Sesame Workshop

מיללת היום

להתבונן

כבר מינקותם ילדים עוקבים אחרי שינויים בסביבה. שינויים מהירים או אטיים במיוחד מצריכים התבוננות ממוקדת, לעתים באמצעות כלים מרחיבי יכולת כגון מגדלות ומשקפות. מומלץ לשלב את הסרטון כהכנה לטיול בסביבה הקרובה או בעקבות שינויים שחלים בחצר הגן ובגינה. הסרטון מתאים לילדים צעירים ובוגרים לעידוד התבוננות ממוקדת ופיתוח שיח סביב תהליכי חקר ותופעות מדעיות.

מה בסרטון?

בסרטון, סיוון ואביגיל פוגשות במילה "להתבונן". אביגיל נותנת לסיוון זכוכית מגדלת כדי שתוכל להתבונן מקרוב בפרח יפה, אך כשסיוון מתבוננת בפרח היא מגלה דברים משונים כמו אף, פה, שיניים... סיוון מראה לאביגיל שהיא התבוננה על פרח מיוחד - עליה!

פירושה של מילה

הגדרה מילונית: (מילון ספיר): מְסַתֵּכֵל בְּתַשׁוּמַת לֵב, מְבִיט בְּעֵיִן
הגדרת המילה בסרטון - להתבונן זה להסתכל על משהו לאורך זמן ולנסות לגלות עליו דברים מעניינים.

בודקים את ההגדרה

- אפשר לבחור מילה שאינה מוכרת לילדים (מההגדרה) ולבדוק האם המילה מזכירה לנו מילה אחרת מוכרת יותר (עיון, מעניין). ניתן להסתייע במילון.
- ניתן להציע לילדים למצוא קשר בין המילים שמופיעות בהגדרה כגון: כגון מסתכל - מביט.
- חשוב להזכיר שיכולת ההתבוננות קשורה להבנה – כשאנחנו מתבוננים, אנחנו מפעילים את חוש הראייה, את המוח ואת ההבנה.

מילים טובות

מילים שיש בהן פוטנציאל להעשרה ולהעמקת השיח בגן הילדים

- להבין - להתבונן (שורש משותף ב.י.נ.)
- להסתכל
- להתמקד
- מגדלת
- מבט
- עין חדה
- הגדלה
- פרטים

קשר עם מילים נוספות מהסדרה – תצפית, יומן רישום

להתבונן

בואו נדבר על זה (בעקבות הצפייה בסרטון)

הצעות לעידוד השיח סביב נושאים שיש בהם פוטנציאל לעניין את הילדים ולהעשיר את השיח סביב הדמויות המעורבות ותהליכי החקר של הסביבה הקרובה

- מי רוצה לספר מה היה בסרטון? מי יכול לדמיין מה היה רגע לפני הסרטון?
- כשהתבוננתם בסרט, מה משך את תשומת לבכם? (ילדים מוזמנים לתת את התרשמותם ולהשוות ביניהם).
- אביגיל התבוננה בפנים של סיוון ולא בפרח. מה תאמרו לה?
- האם גם אתם יודעים להשתמש במגדלת? איך משתמשים בה ומתי? כדאי להזמין את הילדים להסביר במילים או בתנועות. ניתן גם להזמין את הילדים לכתוב "כללי שימוש" במגדלת ולתעד בספריית העיון בגן.
- באיזה גודל העין של סיוון, לדעתכם? ובאיזה גודל נראות העיניים דרך המגדלת?
- במה התבוננתם היום בדרך לגן?
- כדאי להתבונן בסרטון פעם שנייה ולגלות דברים שלא ראינו בפעם הראשונה.

הלכה למעשה

שלל רעיונות לפעילויות וליישום חווייתי בגן הילדים

- **שיחה בשניים:** ניתן להתבונן זה בפני זה (או בדברים אחרים המעניינים את הילדים) באמצעות מגדלת ולגלות מה מיוחד בהם.
- **טיולים קטנים:** כדאי לסייר בחצר הגן ולהזמין את הילדים להתבונן בסביבת הגן. אפשר להזמין את הילדים לבחור פריט אחד ולהעמיק את ההתבוננות בו. נבקש מהילדים לתאר בקול רם מה הם רואים (בלי להגיד את שם הפריט). הילדים האחרים יגלו מהו הפריט הנבחר.

להתבונן

- **קבוצה קטנה חוקרת:** אפשר להזמין את הילדים להתבונן בשמים ולעקוב אחר העננים המשתנים ברוח או אחרי תנועת השמש בשמים. ניתן לצלם את השמים בשעות שונות של היום ולהתבונן בתצלומים.
- **משחק ועוד משחק:** ניתן לשחק את המשחק מי רואה... כל ילד, בתורו, מאתר עצם כלשהו בדרך (למשל: אבן, ציפור, עץ וכדומה). המנצח הוא מי שמגלה ראשון את העצם המדובר. הילדים מוסיפים רמזים כדי לעודד התבוננות ממוקדת.

סביבה והשראה

רעיונות לביטוי המילה בסביבה החינוכית

- תערוכת צילומים של הילדים מהסביבה הקרובה: צילומי עננים, שמים, חרקים, פרחים ועוד;
- מגדירים לכול: כרטיסיות ומגדירים מעשה ידי הילדים לשימוש הילדים;
- מקרוב ומרחוק: כלי חקר להגברת יכולת הראייה (משקפות, מגדלות) וכלי תיעוד (מצלמה ופנקסים ועפרונות) נגישים לילדים לעת הצורך;
- ספריית העיון מכילה ספרי חידות: ילדים מצלמים תמונות תקריב של חפצים מוכרים מזוויות שונות, וילדים אחרים מתבוננים ומגלים מהו החפץ שצולם.

תנו לאצבעות ללכת...

מבחר סרטונים ואתרים להשראה לגננת

- [קריאה והפקה של איור מדעי בעקבות טיול בסביבת הגן](#) - (סרט באתר גננט-בוסתנט). יציאה לטיול בסביבת הגן מזמנת לילדים התנסויות, חוויות והזדמנויות למידה. בפעילות המוצגת בסרט, הגננת נאווה יוצאת לטיול עם קבוצה קטנה מילדי הגן במטרה מוגדרת מראש: להפיק פריטים עבור מגדיר הפרחים של הגן.
- [קשר עם הסביבה הקרובה בטיול בקיבוץ](#) (סרט באתר גננט-בוסתנט) - ילדים מתבוננים בסביבה הפיזית והחברתית שבקיבוץ.
- שלומית בר, גן'אלון, תמרת – [נקודת המבט של ילדי הגן דרך עינית המצלמה הדיגיטלית](#). הילדים לומדים להשתמש במצלמה כאמצעי תיעוד והבעה; הילדים מתרגלים להצטלם ובמחצית השנייה של השנה הילדים לומדים לצלם בעצמם.
- [האיור המדעי - הדס ברין](#) - התבוננות משותפת על האיורים מרחיבה ומעמיקה את הידע שלנו על העולם. היכולת לשתף בידע על ידי הייצוג החיצוני תורמת להעשרת המידע. במצגת אפשר לראות גם כיצד האיור המדעי - תוצר גרפי שמטרתו לתאר עצם - תורם להעשרת הציור החופשי שהוא תוצר גרפי הבעתי.